

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ant. Augustini Archiep. Tarracon. De Emendatione Gratiani Libri Duo

Agustín, Antonio

Dvisbvirgi ad Rhenvm ; Arnhemii, 1676

V. De eadem re.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10603

De eadem Re.

DIALOGUS QUINTUS.

C Licet ne paucis, antequam alia *Callisti* capita percurras? A. Et paucis, & multis licet. C. Cur hæc *Callisti capita*, ut Gratiani verbis confirmasti, non sic etiam Burchardi, & Ivonis, & aliorum collector. locis confirmas? A. Si Burchardus, & Ivo, & ceteri antiquiores sunt: qui possunt *Callisti* verba referre? C. Apud Ivonem in extrema Panormia Innocentii minoris verba referuntur, qui *Callisto* posterior fuit. A. Negare possum Ivonis eum librum esse: sed malo hoc affirmare, additum esse concilium Innocentii Panormiæ, non esse partem ejus collectionis. Ostendere possum veterem librum, in quo neque id concilium, neque nomen Ivonis, neque Excerptionum præfatio continetur. Et in epistulis Ivonis ea præfatio temporibus Paschalis minoris scripta est. *Dedit* Urbani secundi tempore scripsit, item *Anselmus Lucensis*, sive is, cujus collectionem habemus.

Unde Calixtus. P P. II. Nullus in Episcopum &c. *In margine est. In Pontificali est mentio hujus decreti.*

habemus. In libris Cæsaraug. & Tarracon, nihil scimus ex Callisto, & Innocentio sumptum esse. Itaque solus Gratianus utriusque Pontificis verba refert. C. His contentus sum. Redde cetera. A. Initium *undecimi capitis* ad bellum sacrum pertinet, quod tempore Urbani minoris inchoatum est. *Eis, inquit, qui ad Hierosolymam proficiscuntur &c. suorum peccatorum remissionem concedimus &c. sicut à domino nostro Papa Urbano statutum fuit.* Et postea non solum Hierosolymitani belli, sed etiam Hispanici facit mentionem. Habuit autem in Hispania Callistus fratrem Raimundum Comitem Alfonsi Regis generum, & alterius Alfonsi patrem, qui Imperator Hispaniæ appellatus est, à quo Reges omnes originem ducunt. B. Existare librum audio Callisti de miraculis B. Jacobi Apostoli, cujus sepulchrum is quæsitum in Hispaniam venit. C. Verba mihi recitare libet, si pateris, de Hispanico bello. A. Recita. C. *Eos autem, qui vel pro Hierosolymitano, vel pro Hispanico itinere cruces sibi in vestibus posuisse noscuntur &c.* A. *Capitis XII.* sententiam non potero vobis explicare. Verba sunt hæc. *Illam vero pravam defunctorum Porticanorum consuetudinem, quæ hæctenus ibi fuit, ex fratrum nostrorum, & totius curiæ consilio, necnon & voluntate, atque consensu Præfetti removendam cense-*

mus &c. Fratres interpretor Cardinales, & Episcopos: curiam vero, curiam Romanam non clericorum, sed civium Romanorum. Præfectum autem, urbis Romæ Præfectum. Sic hoc fuisse concilium Romæ habitum comprobatur. Porticanos suspicor fuisse inepte dictos non à porticibus, sed à portu Ostiensi & aliis, qui portoria exigent. Consuetudo prava fuisse videtur, ut eis morientibus sine heredibus eorum bona diriperentur. Caput XIII. de induciis scriptum est, quas treugas appellabant. Si quis treugam diffregerit &c. Eadem fere verba ab Innocentio secundo, & Alexandro tertio repetita sunt, Caput XIV.^a Gratianus Callisto Papa adscribit. Ejus initium est. Sanctorum patrum canonibus consona sentientes, oblationes &c. agitur autem de ecclesiis urbis Romæ. sentientes melius est, quam sancientes, ut apud Gratianum. Pro aut aliis, apud Anselmum est, aut de aliis.¹

Capite

^a IO. q. I. c. 14. sanctorum.

I Caput 14. Sanctorum patrum. IO. q. I. in Romana editione ita inscribitur. Item Calixtus Papa secundus. In margine est. Poly. 1. 3. tit. 9. Et in notis. Secundus] Additum hoc est ex plerisque vetustis. Neque vero primus esse potest, cujus tempore nondum Pantheon vocabatur templum

Capite xv. agitur de falsa moneta. *Quicumque monetam falsam se sciente fecerit &c.* Hoc apud Gratianum^a non inveni. Caput xvi. inuenio *Callisto Papæ ab eodem adscribi. Si quis Romipetas, & peregrinos, & Apostolorum limina &c.* Hac de re quotannis interdicitur. Pro *teloneorum, & pedagiorum*, est apud Anselmum, *teloneorum, & pedaticorum*.² Sic etiam caput xvii. Gratianus^b *Callisto Papæ adscripsit. Interdicimus & Abbatib. & monachis publicas penitentias dare &c.* etiam *Abbatib.* habet Gratianus. & *consecrationesque altarium.* Anselmus, *consecrationes altarium.* B. Hoc etiam *Callisti Minoris* esse videri, adscriptum à selectis viris inveni. 3

Bb 3

A. Caput

^a 24. q. 13. c. 23. *si quis.* ^b 16. q. 1. c. 10. *interdicimus.*

plum sanctæ Mariæ rotundæ. Bonifacius enim fuit, qui tempore Phocæ Imperatoris illud B. Mariæ, & omnibus sanctis dicavit. *Est autem editum, sancientes, & aut aliis, sine ulla varietate.*

2 *Hæc in eodem libro inscriptio est cap. 23. Si quis Romipetas. 24. q. 3. Item Calixtus Papa. Ad illa verba, teloneorum, & pedagiorum. additum est in marg. al. pedaticorum.*

3 *Ante caput decimum Interdicimus etiam. 16. q. 1. hæc in eodem libro inscriptio est. Item Calixtus Papa II. Pro voce ordinationes est in margine, al. ordines.*

A. *Caput XVIII.* non inveni: cuius initium est: *In parochialibus ecclesiis presbyteri per Episcopos constituantur &c.* Urbano tamen secundo adscribit Gratianus^a illa verba: *Decimas, & ecclesias à laicis &c.* qui addit vocem *monachi.* ea omiffa ad presbyteros refertur.⁴ Sic initium *capitis XIX.* non inveni: *Servitium, quod monasteria, aut eorum ecclesia, à tempore Gregorii Papa septimi usque ad hoc tempus, Episcopis facere, & nos concedimus.* Quæ sequuntur, Urbano secundo Gratianus^b adscribit. *Possessiones ecclesiarum, & Episcoporum triennales &c. tricennales* tamen scribit.⁵ Sequitur *caput XX.* quod Urbano Papa inscribitur apud Gratianum.^c *Paternarum traditionum exemplis commoniti &c.* B. Vidi in quibusdam schedis Urbano secundo adscribi addito numero *capitis primi.* A. Fieri potest, ut idem ambo decreverint, ut Eugenius, & Leo, de quibus

^a 16. q. 7. c. 39. decimas. ^b 16. q. 4. c. 1. ^c 24. q. 3. c. 24. paternarum.

4 In eodem libro inscriptio cap. 39. Decimas. 16. q. 7. hæc est. Unde Urbanus Papa II. vox monachi retinetur sine ulla varietate.

5 Capitis primi 16. q. 4. inscriptio in eodem libro est. Quod Urbanus Papa II. prohibuit dicens. Possessiones ecclesiarum, & Episcoporum tricennales &c.

quibus à te relatam est. Duæ illæ voces, *vel commissos*, neque in veteribus Gratiani libris, neque apud Anselmum sunt: ex scholiis, ut fit, addita sunt. B. Idem selectis viris placuisse, ut rejicerentur, inveni. ⁶ A. *Capitis xxi.* verba *Callisto Papæ* adscribit Pænitentiale Romanum meum, ^a & Gratianus, ^b *Presbyteris, diaconis, & subdiaconis; & monachis concubinas habere penitus interdiciamus &c.* B. *Urbano secundo cap. II.* adscripta sunt in Roman. schedis veterib. quæ à Pariseto docto viro inventæ sunt. C. Anton. Contius *Callisti secundi* verba esse existimat. A. Illa verba Gratiani, & Pænitent. sunt, *seu matrimonia contrahere*, apud Anselmum non inveni. Vox quoque *personas*, ab eodem omittitur. ⁷

B b 4

Initium

^a *Penit. Rom. tit. 8. c. 8.* ^b *Dist. 27. c. 8. presbyteris.*

⁶ *Hæc etiam est in eodem libro inscriptio cap. 24. Paternar. traditionum. 24. q. 3. Item Urbanus Papa. In notis est. Conversos) In codicibus impressis sequebatur, vel commissos, quæ sunt expuncta, quia absunt à plerisque manuscriptis Gratiani exemplaribus & vetusto quodam codice: in quo quidem extremo & hic, & alii tres canones descripti sunt, tamquam fragmentum alicujus concilii.*

⁷ *Inscriptio capitis octavi Presbyteris. distin. 27. in Roma.*

Initium extremi capituli, hoc est, ^a *Alienationes*,
 (quæ spiritual. (Specialiter malo) per Othonem
 Guidonem, & Hieremiam, seu forte Philippum
 ubilibet de possessionib. Ravennatis Exarchatus fa-
 cta sunt, damnamus. B. Suntne hæc nomina
 Archiepiscoporum Ravennæ; A. Id mihi in-
 certum est. Quæ sequuntur, inveni apud Gra-
 tian. Urbano Papæ adscripta. Generaliter autem
 omnium per intrusionem &c. B. Hoc etiam caput
 tertium in illis schedis Urbano minori adscribi-
 tur. & sine nomine est in extremo hoc Ansel-
 mo Romano, in quo pro Othone, est Attone:
 & specialiter, pro spiritualiter. A. Gratianus scri-
 bit *Alienationes omnium per intrusionem &c.* &
 mox *alienationes dico*: sed apud Anselmum non
 est vox *dico* utrobique. Ab illis verbis, *Illud*
etiam per omnia &c. initium capituli quarti est
 in Anselmo extremo. In verbis nulla varietas
 est.

^a 12. q. 2. c. 37. alienationes.

in Romano libro hæc est. Item Calixtus Papa II.
 In notis additur. Hic canon inventus est in cod.
 Vatic. Biblioth. in fragmento cujusdam concilii
 ab Urbano secundo habiti c. 2. ex eodem vero
 concilio sunt canones *Alienationes* 12. q. 2. &
Paternarum. 24. q. 3. Illa verba sine varietate e-
 dita sunt, seu *mattimonia contrahere. & personas &c.*

est. ⁸ Hæc de *Callisti* concilio dicere habui. Fuisse autem frequens apparet ex verbis *Pandulfi in Pontificali*. Illo anno DCCCCXCVII. Episcoporum, sive Abbatum numeri Laterani concilium celebravit, in quo vir regali stirpe progenitus fere jam deperditam mundo pacem restituit. In chronitis additis Sigeberto id actum fuisse dicitur anno Christi MCXXIII. in quo pax inter regnum, & sacerdotium reformatur, & jus investiturarum Episcopaliū ab Imperatore exfestucatur. his enim verbis utitur. C. Festuca quid sit, scio: sed *exfestucari*, sputatili- cum verbum videtur, ut illud apud Cicero-

Bb 5

nem.

⁸ *Gratiani verba sunt in eodem libro ante caput 37. Alienationes. 12. q. 2. Item Urbanus Papa. In notis hæc sunt.* Post collectionem Anselmi in codice perantiquo habetur fragmentum cujusdam concilii Urbani secundi: in cujus initio hæc leguntur. Alienationes, quæ specialiter per Ottonem, Guidonem, Hieremiam, seu forte Philippum ubilibet de possessionibus Ravennatis exarchatus factæ sunt, damnamus. Generaliter autem omnium per intrusionem, seu canonicè electorum sub Episcopi nomine, vel Abbatis... ecclesiæ suæ consecrandus est, alienationes quocumque modo factas, &c. *usque ad finem hujus capituli sine ulla varietate.*

nem. A. Finge *festucam* significare furcam, vel furcillam: & *exfestucari* esse, furcillis expelli, vel translatione sumpta à paleis, vel festucis à tritico separatis, furcis adhibitis: *exfestucari* est festucas tolli. C. Nunc demum intelligo. A. Velim scire B. de octava synodo quid attuleris: habebam enim Romæ exemplum canonum sane mendosum. Neque ei auxilio fuit epitome conciliorum Toletani Archiepiscopi, quam secutus esse videtur Surius in editione conciliorum. In indice librorum Mich. Thomasi erat octava synodus Hadriani tempore CP. habita interprete Anastasio bibliothecario, hanc suspicor te attulisse. B. Ita est, ut dicis, sed & Græcum librum audio in Hispania esse, qui ad te deferat. C. Venisse accepi Græcum scriptorem hodie cum libris, is fortasse est. A. Omnes libros alio die adferamus, & Gratiani capita conferre poterimus. B. Ita fiet. Sed non solum de octava, sed etiam de nona synodo, quæ octava quoque dicitur, sub Joanne octavo, erit agendum. A. Recte admones.